

PARLAMENT EUROPEJSKI

2004

2009

Komisja Handlu Międzynarodowego

2008/0067(CNS)

15.7.2008

OPINIA

Komisji Handlu Międzynarodowego

dla Komisji Budżetowej

w sprawie wniosku dotyczącego decyzji Rady w sprawie kwalifikowalności krajów Azji Środkowej na mocy decyzji Rady 2006/1016/WE w sprawie udzielenia gwarancji wspólnotowej dla Europejskiego Banku Inwestycyjnego na pokrycie strat poniesionych w związku z pożyczkami i gwarancjami udzielonymi na zabezpieczenie pożyczek na potrzeby projektów poza granicami Wspólnoty
(COM(2008)0172 – C6-0182/2008 – 2008/0067(CNS))

Sprawozdawca komisji opiniodawczej: Alain Lipietz

PA_Legam

ZWIĘZŁE UZASADNIENIE

Gwarancje wspólnotowe dla EBI na pokrycie strat poniesionych w związku z pożyczkami i gwarancjami udzielonymi na zabezpieczenie pożyczek na potrzeby projektów poza granicami Wspólnoty są ważnym instrumentem wsparcia celów europejskiej polityki gospodarczej i handlowej na szczeblu światowym. Duża część pożyczek EBI wspiera zagraniczne inwestycje europejskich firm, które to inwestycje z kolei przyczyniają się do zwiększenia wymiany handlowej. Parlament Europejski monitoruje ogólną działalność EBI od 1999 r. za pomocą sprawozdań rocznych sporządzanych przez komisję ECON, które stworzyły doskonałą atmosferę współpracy z Bankiem. Parlament Europejski przygotował szczegółową opinię na temat gwarancji wspólnotowych dla EBI w dniu 30 listopada 2006 r.¹

Wniosek Komisji dotyczący decyzji Rady w sprawie kwalifikowalności krajów Azji Środkowej do systemu gwarancji wspólnotowych dla EBI rozszerza listę krajów kwalifikujących się na mocy decyzji Rady 2006/1016/WE o Kazachstan, Kirgistan, Tadżykistan, Turkmenistan i Uzbekistan, udostępniając do 1 miliarda euro na umowy kredytowe z EBI. Jest to następstwem wniosku Parlamentu Europejskiego, zawartego w opinii w sprawie gwarancji wspólnotowych dla EBI. Takie działanie jest również zgodne ze strategią UE na rzecz nowego partnerstwa z Azją Środkową, przyjętą przez Radę Europejską na posiedzeniu w dniach 21/22 czerwca 2007 r., zgodnie z którą „Europejski Bank Inwestycyjny (EBI) powinien odgrywać istotną rolę w finansowaniu projektów będących przedmiotem zainteresowania UE w Azji Środkowej”.

Fakt, że pożyczki z EBI są w dużym zakresie lub nawet w całości gwarantowane przez wspólnotowy Fundusz Gwarancji Kredytowych umożliwia Bankowi oferowanie bardzo atrakcyjnych warunków, ponieważ Bank nie musi naliczać zwykłej dopłaty z tytułu ryzyka. Takie subsydiowanie daje koszty kredytu kształtujące się w granicach do 1-2 procent poniżej standardu rynkowego. A zatem można się spodziewać wysokiego popytu na pożyczki z EBI w regionie Azji Środkowej.

Sprawozdawca komisji opiniodawczej jest zdania, że gwarancja wspólnotowa dla EBI z tytułu pożyczek udzielanych w regionie Azji Środkowej zasługuje na wsparcie Parlamentu Europejskiego, jako środek zaangażowania pieniędzy publicznych na rzecz realizacji celów polityki UE, pod warunkiem, że te cele będą faktycznie spójnie propagowane. Obecnie wniosek Komisji dotyczący decyzji Rady tego nie gwarantuje:

- w czterech z pięciu krajów Azji Środkowej sytuacja w zakresie praw człowieka daleko odbiega od norm ustanowionych przez Organizację Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE). Zwłaszcza Uzbekistan i Turkmenistan regularnie łamią prawa podstawowe i nie czynią żadnego postępu demokratycznego. W dniu 20 lutego 2008 r. Parlament Europejski potwierdził swoje poparcie dla sankcji przeciwko Uzbekistanowi nałożone przez UE. Parlament podkreślił również, że Turkmenistan musi czynić postępy w zakresie głównych praw człowieka i demokracji, aby UE mogła podejmować działania zmierzające do podpisania umowy przejściowej w sprawie handlu i kwestii związanych z handlem, takich jak inwestycje (2007/2102(INI)).

---

¹ Dz.U. C 316E z 22.12.2006, s. 109

Ponadto PE zaapelował, aby podstawą zróżnicowania polityki UE w zakresie podejścia do państw przedmiotowego regionu była w szczególności sytuacja praw człowieka w każdym z tych państw. Tymczasem we wniosku Komisji nie zróżnicowano kryteriów udzielania pożyczek przez EBI dla krajów Azji Środkowej;

- w dniu 20 lutego 2008 r. Parlament Europejski również zaapelował do Rady i Komisji o „zagwarantowanie, że podejście do kwestii praw człowieka będzie mieć takie samo znaczenie jak bardziej zdecydowane podejście UE do zagadnień energetyki, bezpieczeństwa i handlu”. Tymczasem Komisja proponuje silne skoncentrowanie się na dostawach energii;
- „prezent”, jakim są niższe stopy procentowe, powinien co do zasady mieć zastosowanie jedynie do pożyczek EBI na projekty, które jako priorytet wykazują znaczną i wymierną wartość, jeśli chodzi o realizację celów polityki UE, ponieważ budżet funduszu gwarancji jest ograniczony. Lista celów dotyczących gwarantowanych przez Wspólnotę pożyczek z EBI dla krajów Azji Środkowej nie obejmuje w sposób spójny celów polityki UE i faworyzowane są projekty na dużą skalę, zwłaszcza w sektorze dostaw/przesyłu energii. Działa to na niekorzyść celu polityki UE, jakim jest dywersyfikacja źródeł energii oraz wdrożenie wymogów z Kioto - należy to naprawić. Sytuacja taka najprawdopodobniej również stawia w wątpliwość wezwanie Parlamentu Europejskiego do „wstrzymania pomocy publicznej, udzielanej przez agencje kredytów eksportowych oraz publiczne banki inwestycyjne, na rzecz projektów z zakresu paliw kopalnych” oraz wezwanie, by „Europejski Bank Inwestycyjny uwzględnił skutki zmian klimatycznych w finansowanych projektach podczas przyznawania pożyczek i gwarancji kredytowych oraz wprowadził moratorium na finansowanie do momentu udostępnienia wystarczających danych”¹;
- ponadto silny nacisk na dostawy i przesył energii w odniesieniu do operacji udzielania pożyczek przez EBI w Azji Środkowej świadczy o tym, że nie uwzględniono dowodów dostarczanych przez Bank Światowy i inne instytucje finansowe, świadczących o tym, że na ogół projekty przemysłu wydobywczego, w warunkach braku stosowania zasad dobrego zarządzania w krajach bogatych w zasoby naturalne, lecz faktycznie ubogich, prowadzą do wzrostu ubóstwa. Skoncentrowanie się na dostawach energii podważa zatem strategię UE z czerwca 2007 r., mającą na celu stworzenie nowego partnerstwa z Azją Środkową, w której to strategii jako główny priorytet dwustronnej pomocy wspólnotowej na lata 2007-2013 zawarto eliminację ubóstwa. Uwzględniając fakt, że wszystkie kraje Azji Środkowej kwalifikują się do pomocy świadczonej w ramach instrumentu współpracy na rzecz rozwoju (DCI), sprawozdawca komisji opiniodawczej jest zdania, że pożyczki z EBI muszą być spójne z europejskim konsensusem w sprawie rozwoju oraz jego głównymi celami, jak eliminacja ubóstwa i osiągnięcie milenijnych celów rozwoju.

Należy zauważyć, że Komisja proponuje, by podstawą prawną decyzji Rady dotyczącej kwalifikowalności krajów Azji Środkowej na mocy decyzji Rady 2006/1016/WE w sprawie udzielenia gwarancji wspólnotowej dla Europejskiego Banku Inwestycyjnego na pokrycie

---

¹ P6_TA-PROV(2007)0576 z 29.11.2007

strat poniesionych w związku z pożyczkami i gwarancjami udzielonymi na zabezpieczenie pożyczek na potrzeby projektów poza granicami Wspólnoty, był art. 181a traktatu UE. W odniesieniu do tej decyzji Rady 2006/1016/WE Parlament Europejski zakwestionował przedstawienie wniosku na mocy art. 181a traktatu i zaproponował podwójną podstawę prawną: art. 181a wraz z art. 179 (współpraca w zakresie rozwoju, w ramach procedury współdecyzji), gdyż wiele krajów kwalifikowalnych na podstawie załącznika 1 to kraje rozwijające się, ujęte na liście OECD. Obecnie toczy się postępowanie w tej sprawie przed Trybunałem Sprawiedliwości.

Sprawozdawca komisji opiniodawczej nie zmienia podstawy prawnej przedmiotowej decyzji, powierzając tę kwestię sprawozdawcy komisji przedmiotowo właściwej.

POPRAWKI

Komisja Handlu Międzynarodowego zwraca się do Komisji Budżetowej, jako do komisji przedmiotowo właściwej, o naniesienie w swoim sprawozdaniu następujących poprawek:

Poprawka 1

Projekt decyzji

Punkt 3 a preambuły (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

(3a) Wszystkie operacje finansowe EBI w Azji Środkowej powinny być spójne z polityką zewnętrzną UE, w tym ze szczegółowymi celami regionalnymi, wspierać tę politykę oraz przyczyniać się do realizacji ogólnego celu, jakim jest rozwój i utrwalanie demokracji i państwa prawa, celu, jakim jest poszanowanie praw człowieka i podstawowych wolności, a także do przestrzegania międzynarodowych umów w zakresie środowiska naturalnego, których Wspólnota Europejska lub jej państwa członkowskie są stronami.

Uzasadnienie

Poprawka ma na celu dostosowanie do art. 181a traktatu, który stanowi jedną z podstaw prawnych przedmiotowego wniosku, oraz do umów międzynarodowych w zakresie środowiska naturalnego podpisanych przez WE lub jej państwa członkowskie. Ważne, aby strategia

regionalna EBI i poszczególne projekty były oceniane w oparciu o jasne kryteria odzwierciedlające europejskie wartości.

Poprawka 2

Projekt decyzji

Punkt 3 b preambuły (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

(3b) Wszystkie operacje finansowe EBI w Azji Środkowej powinny być spójne z celem polityki UE, jakim jest przyczynianie się do realizacji milenijnych celów rozwoju w krajach Azji Środkowej, oraz powinny wspierać ten cel.

Uzasadnienie

Poprawka ma na celu dostosowanie decyzji do celów polityki UE w zakresie likwidacji ubóstwa oraz do deklaracji podpisanych przez WE lub jej państwa członkowskie w ramach ONZ. Ważne, aby strategia regionalna EBI i poszczególne projekty były oceniane w oparciu o jasne kryteria odzwierciedlające europejskie wartości i zobowiązania międzynarodowe.

Poprawka 3

Projekt decyzji

Punkt 3 c preambuły (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

(3c) W odniesieniu do projektów związanych z dostawami i transportem energii, wszystkie operacje finansowe EBI w Azji Środkowej powinny być spójne z celami polityki UE, jakimi są dywersyfikacja źródeł energii oraz spełnienie wymogów z Kioto, a także powinny wspierać te cele i zwiększać ochronę środowiska naturalnego.

Uzasadnienie

Poprawka ma na celu dostosowanie decyzji do celów polityki UE w zakresie klimatu i środowiska naturalnego oraz do umów podpisanych przez WE lub jej państwa członkowskie w ramach Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu. Ważne,

aby strategia regionalna EBI i poszczególne projekty były oceniane w oparciu o jasne kryteria odzwierciedlające europejskie wartości i zobowiązania międzynarodowe.

Poprawka 4

Projekt decyzji

Punkt 3 d preambuły (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

(3d) EBI powinien zadbać o to, by mieszkańcy przedmiotowego obszaru otrzymali we właściwym terminie odpowiednie informacje, tak by mogli odegrać pełną rolę w procesie podejmowania decyzji.

Uzasadnienie

Poszczególne projekty, zwłaszcza w regionie takim jak Azja Środkowa, cechującym się wysokimi stopami i poważnymi problemami w zakresie środowiska naturalnego, powinny podlegać niezależnym ocenom oddziaływania na trwały rozwój, aby określić skutki danego projektu dla gospodarki, społeczeństwa i środowiska naturalnego oraz zaproponować środki towarzyszące, które pozwolą zmaksymalizować skutki pozytywne i zminimalizować negatywne. Oceny takie powinny zapewnić znacznie większą przejrzystość, w tym dla bezpośrednio zainteresowanych podmiotów.

Poprawka 5

Projekt decyzji

Punkt 3 e preambuły (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

(3e) W oparciu o informacje otrzymane od EBI Komisja powinna co roku przedstawić Parlamentowi Europejskiemu i Radzie ocenę i sprawozdanie dotyczące operacji finansowych EBI przeprowadzonych zgodnie z niniejszą decyzją. Sprawozdanie to powinno zawierać ocenę wkładu operacji finansowych EBI w osiągnięcie celów polityki zewnętrznej UE.

Uzasadnienie

W sprawozdaniu rocznym Komisji należy wyraźnie określić, w jaki sposób EBI przyczynił się do realizacji celów określonych w zmienionych pkt. 3 a, b, c i d preambuły.

Poprawka 6

Projekt decyzji Punkt 4 preambuły

Tekst proponowany przez Komisję

(4) Warunki makroekonomiczne panujące w krajach Azji Środkowej, a w szczególności ich zewnętrzna sytuacja finansowa i spłacalność długu, uległy w ostatnich latach poprawie w wyniku szybkiego wzrostu gospodarczego i rozsądnej polityki makroekonomicznej, w związku z czym krajom tym należy umożliwić dostęp do finansowania EBI.

Poprawka

(4) Warunki makroekonomiczne panujące w krajach Azji Środkowej, a w szczególności ich zewnętrzna sytuacja finansowa i spłacalność długu, uległy w ostatnich latach poprawie w wyniku szybkiego wzrostu gospodarczego i rozsądnej polityki makroekonomicznej, w związku z czym krajom tym należy umożliwić dostęp do finansowania EBI, **pod warunkiem że nie są objęte sankcjami UE w związku z łamaniem praw człowieka, które to sankcje wykluczałyby dostęp do finansowania z EBI.**

Uzasadnienie

Należy zasadniczo stwierdzić, że cele polityki UE w odniesieniu do praw człowieka nie mogą być podważane przez gwarancje wspólnotowe dotyczące pożyczek z EBI w odniesieniu do krajów, na które UE nałożyła sankcje.

PROCEDURA

Tytuł	Kwalifikowalność krajów Azji Środkowej na mocy decyzji Rady 2006/1016/WE
Odsyłacze	COM(2008)0172 – C6-0182/2008 – 2008/0067(CNS)
Komisja przedmiotowo właściwa	BUDG
Opinia wydana przez Data ogłoszenia na posiedzeniu	INTA 8.5.2008
Sprawozdawca komisji opiniodawczej Data powołania	Alain Lipietz 5.5.2008
Rozpatrzenie w komisji	24.6.2008
Data przyjęcia	15.7.2008
Wynik głosowania końcowego	+: 26 -: 1 0: 0
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Graham Booth, Daniel Caspary, Françoise Castex, Christofer Fjellner, Béla Glattfelder, Ignasi Guardans Cambó, Jacky Hénin, Syed Kamall, Caroline Lucas, Marusya Ivanova Lyubcheva, Erika Mann, Helmuth Markov, Georgios Papastamkos, Tokia Saïfi, Peter Šťastný, Robert Sturdy, Daniel Varela Suanzes-Carpegna, Iuliu Winkler, Corien Wortmann-Kool
Zastępca(y) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Jean-Pierre Audy, Eugenijus Maldeikis, Rovana Plumb, Salvador Domingo Sanz Palacio, Carl Schlyter, Zbigniew Zaleski
Zastępca(y) (art. 178 ust. 2) obecny(i) podczas głosowania końcowego	Emanuel Jardim Fernandes, Francesco Ferrari